

Roman Łyczywek

Miscellanea karno-procesowe : zastosowanie art. 31 k.p.k. wobec sędziego II instancji

---

Palestra 34/1(385), 61-62

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

§ 2. Odpowiada za pomocnictwo, kto chcąc, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, albo godząc się na to, ułatwia popełnienie tego czynu (wariant II: dodać słowa „zwłaszcza przez dostarczenie środków bądź udzielenie rad lub informacji”).

Art. 18. § 1. Każda z osób współdziałających odpowiada w granicach swojej winy (wariant II: zamiast „winy” dać słowo „zamiaru”) niezależnie od odpowiedzialności pozostałych.

§ 2. Właściwości osobiste wyłączające lub łagodzące albo ostrzegające odpowiedzialność karną uwzględnia się tylko co do osoby, u której występują.

§ 3. Jeżeli właściwość osobista sprawcy stanowi znamię przesądzące o przestępności czynu, osoby wymienione w art. 16 pkt 3 i art. 17 § 1 i 2, które wiedziały o tej właściwości u sprawcy, odpowiadają, nawet gdyby same tej właściwości nie miały.

§ 4. Każda z osób wymienionych w art. 16 pkt 2 ponosi odpowiedzialność za czyn zabroniony objęty porozumieniem.

Art. 19. § 1. Osoby wymienione w art. 16 pkt 2 i 3 oraz art. 17 § 1 i 2 podlegają karze w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. Jeżeli czynu zabronionego nie usiłowano dokonać, sąd może zastosować do podzégacza lub do pomocnika nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

§ 3. Nie podlega karze osoba wymieniona w art. 16 pkt 2 i 3 oraz art. 17 § 1 i 2, która dobrowolnie zapobiegła dokonaniu czynu zabronionego.

§ 4. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary do osoby, która dobrowolnie starała się zapobiec dokonaniu czynu zabronionego.

Art. 20. Kto inną osobę nakłania do popełnienia czynu zabronionego w celu skierowania przeciwko niej postępowania karnego odpowiada jak podzégacz, ale nie mają wtedy zastosowania do niego przepisy art. 19 § 3 i 4”.

Z NOTATNIKA OBRONCY

MISCELLANEA KARNO-PROCESOWE

Zastosowanie art. 31 k.p.k. wobec sędziego II instancji

Zdarza się dość często, że ta sama sprawa bywa dwa lub trzy razy składana wraz z rewizją w sądzie rewizyjnym (w rekordowym znanym mi wypadku miało to miejsce pięć razy).

Założmy, że uzasadnienie wyroku sądu rewizyjnego zawiera zwrot: „Rewizja oskarżonego i obrońcy nie zasługuje na uwzględnienie w części wnoszącej o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego.”

W tak uzasadnionym wyroku uchylono jednak wyrok I instancji z innej przyczyny, z powodu rewizji prokuratorskiej.

Pech chciał, że przy ponownym rozpoznaniu oskarżony został uniewinniony i sprawa ponownie znalazła się w sądzie rewizyjnym.

Skład sądu rewizyjnego nie uległ zmianie, orzekali więc sędziowie, którzy w poprzednim wyroku dali przytoczone wyżej sformułowanie.

Uważałem, że ci sami sędziowie nie mogą ponownie orzekać w sprawie, i dlatego złożyłem wniosek o wyłączenie tych sędziów na podstawie art. 31 k.p.k., ponieważ zajęli oni zbyt daleko określone merytoryczne stanowisko w sprawie, co jest swego rodzaju „stosunkiem osobistym” w odniesieniu do oskarżonego. Kwestia ta mogłaby budzić wątpliwości, ale utrwalone orzecznictwo (dla I instancji) daje możliwość wyłączenia sędziego, jeżeli swój pogląd na sprawę określili zbyt wyraźnie jeszcze przed wyrokiem.

W instancji rewizyjnej powstaje — istotnie — dodatkowa trudność. Art. 31 § 2 k.p.k. bowiem ogranicza czas, w którym wniosek o wyłączenie trzeba złożyć, mianowicie: do rozpoczęcia przewodu sądowego. A przecież nie ma podstaw do twierdzenia, że w konkretnej sytuacji przyczyna powstała lub stała się wiadoma po rozpoczęciu przewodu sądowego.

Jest ponadto o tyle gorzej, że w sądzie rewizyjnym w ogóle nie ma przewodu sądowego, który się rozpoczyna od odczytania aktu oskarżenia (art. 332 § 1 k.p.k.), a kończy wraz z ogłoszeniem zamknięcia przewodu przez przewodniczącego (art. 351 k.p.k.). Żadna z tych sytuacji nie ma miejsca przed sądem rewizyjnym. Może więc w opisanej sytuacji nie istnieje możliwość zastosowania art. 31 k.p.k. i mój wniosek był z przyczyn ściśle formalnych chybiony? Jeżeli tak, to sądzę, że kodyfikatorzy powinni się nad taką sytuacją zastanowić.

W samej sprawie wyrok uchylono po raz drugi, a oskarżony został znowu uniewinniony. Co będzie dalej?

Roman Łyczywek